

v činnosti pedagogů s možným nepříznivým dopadem na rozvoj občanských kompetencí, zejména v oblasti prezentace individuálních postojů žáků.

Vyučující v 80 % škol poskytovali žákům se SVP ve výuce individuální pomoc a 69 % škol diferencovalo činnost ve výuce společenskovedních předmětů podle jejich potřeb. Individuální vzdělávací plány pro oblast společenských věd připravila žákům se SVP téměř 50 % škol. Vyhodnocení úspěšnosti práce se žáky se SVP provedlo 72 % škol.

Ve vztahu k cílům kurikulární reformy funkční podporu nadaných žáků zajišťovalo 20 % škol. Diferenciaci činností podle potřeb nadaných žáků realizovalo ve výuce méně než 40 % škol a 43 % škol nabízelo nadaným žákům ve výuce výběr činností navíc. Přibližně 60 % škol organizovalo pro nadané žáky předmětové soutěže a olympiády a téměř 66 % škol připravilo pro žáky také další společenskovední aktivity.

3.3 Střední vzdělávání

Školní inspekce při hodnocení společenskovedního vzdělávání vycházela z obecných cílů připravované maturitní zkoušky z občanského a společenskovedního základu. Hodnocení bylo zaměřeno na to, jak školy seznámily žáky se společenskými, hospodářskými, politickými a kulturními aspekty současného života, s psychologickými, etickými a právními kontexty mezilidských vztahů, a zda je podporován rozvoj schopností žáků k využití získaných znalostí a dovedností z těchto oblastí v praktickém životě.

3.3.1 Vedení středních škol v oblasti společenskovedního vzdělávání

Téměř tři čtvrtiny středních škol začlenily oblast společenských věd v roce 2007/2008 do celoškolské koncepce vzdělávání a zatím 35 % středních škol zařadilo průřezová témata společenských věd funkčním způsobem do připravovaného ŠVP. Rozhovory s vyučujícími společenskovedních předmětů ukázaly, že v průměru 72 % z nich se již podílelo na tvorbě ŠVP, zvláště ve své vzdělávací oblasti (nejvíce v gymnáziích – 86 %, méně v SOŠ – 64 % a v SOU – 58 %). Většina pedagogů v gymnáziích (95 %) a v SOŠ (82 %) měla také možnost podstatným způsobem ovlivnit vzdělávací strategii školy. V 68 % navštívených středních škol se více než 33 % dotazovaných aktivně zapojila do rozvojových a vzdělávacích projektů připravených ve společenskovedních oborech v daném školním roce.

Školy, které vytvořily koncepci společenskovedního vzdělávání, častěji inovovaly jeho obsah (89 %) a přijímaly opatření k rozvoji oblasti společenských věd (81 %). Do vlastního hodnocení začlenilo tyto závěry 60 % škol, které je také cíleně využily k řízení kvality společenskovedního vzdělávání.

3.3.2 Podmínky pro společenskovední vzdělávání ve středních školách

ČŠI se i ve středních školách zaměřila v hodnocení podmínek pro společenskovední vzdělávání především na personální oblast. Většina středních škol (94 %) účelně využívala odbornost pedagogických pracovníků. Bylo zjištěno, že ve školním roce 2007/2008 vyučovalo ve všech sledovaných vyučovacích hodinách společenskovedních předmětů v průměru 16 % pedagogů bez příslušné odborné kvalifikace. Výrazně vyšší podíl kvalifikovaných učitelů byl zjištěn v gymnáziích (93,6 %), naopak nižší podíl kvalifikovaných učitelů byl zjištěn ve středních odborných školách (77,4 %) a ve středních odborných učilištích (75 %). Podíl začínajících učitelů ve sledovaných vyučovacích hodinách společenskovedních předmětů byl v gymnáziích 21,6 %, v SOŠ a v SOU byl zjištěn stejný podíl začínajících učitelů - 15,8 %. Podíl učitelů s praxí delší než 35 let a důchodců byl v průměru 6,4 %, avšak s tím, že ve středních odborných učilištích nebyl ve sledovaných